

V tom tkví aktualita spisu prof. Vacka, vydaného Čs. A. S. »Práv-
ník« jako I. svazek knihovny tohoto spolku. V předmluvě podává prof.
Vacek přehled všeobecných názorů na úpravu církevních poměrů ve státě,
zejména pak také názor svůj, v dalším pak sleduje na širokém historickém
podkladě vývoj názorů církve římsko-katolické na vztah ke státu od
počátku její organizace přes období rozvoje nadvlády církevní nad státy
až do doby úpadku církevní moci. Probrav příčiny tohoto historického
zjevu přechází k podrobnému líčení a rozboru české reformace, což
tvoří hlavní jádro knihy. Důkladností a namnoze novostí postřehu, a
analys předstihuje v tomto směru vše, co bylo dosud napsáno v české
i cizí literatuře církevního práva o této nejslavnější době nejen české
historie politické, nýbrž i nejzajímavější periodě náboženských dějin
českých a současně období smělých pokusů o realizaci revolučních ná-
vrhů na řešení poměru státu k organizaci církevní. Tím vymyká se Vac-
kova kniha z rámce obvyklé učebnice a přehledných spisů o podobné
materii a nabývá nejen vysoké důležitosti vědecké, ale i významu pro
neodborné kruhy čtenářstva. Proto vydáním této knihy, jejíž prvý díl
sahá k počátku náboženské reformace Lutherovy, přispěl Čs. A. S.
»Právník« opět značnou měrou k obohacení české literatury vědecké
i všeobecně důležité. Především ovšem kniha zůstává určena pro akade-
mické studium, také prof. Vacek ji věnoval akademickému dorostu mo-
ravskému, doprovodiv věnování opravdu vřelými slovy o vztazích mezi
Moravou a Čechami. Nechtě snažení p. prof. Vacka najde půdu úrodnou.

—1 K—

Zákony o školách národních. Sestavil Dr. Osvald Janota. — Sběrka
zákonů československých, svazek XI. * Brno 1923. — Nakladatelství
Barvič a Novotný s podporou ministerstva školství a národní osvěty. —
16°. — Stran 366. — Kč ?? — Poměry pomalu se konsolidují, a k tomu
přispívá spolu i jasný a známý právní řád. Převert přinesl hlavně v oboru
správního práva tolik nové látky, že právem bylo si stěžováno na ne-
přehlednost jednotlivých materií. Tuto vadu hledí pokud jde o školy
národní v zemích historických, odstraniti uvedená sestava platných před-
pisů, vydaná péčí Weyrovy sbírky zákonů redakcí Dra Janoty, rady
nejvyššího správního soudu. Všechny důležité normy byly do sbírky té
pojaty, a odkazy a poznámky byly celkem účelně provedeny, ač tu a
tam omezenost místa vede ku nepatrné nepřehlednosti, totiž tam, kde
na změnu příslušného předpisu se pouze poukazuje, ač by snad bylo
vhodno, aby nová norma ta byla hned na místě uvedena, aby čtenář
nebyl nucen pravý stav věci hledati podle odkazů po různých stránkách
knihy, po případě dokonce i jinde, čímž ztrácí mnohdy souvislost. Autor
sbírky sám v předmluvě si stěžuje na nedostatek místa. Myslíme, že
neměl býti omezován 20. tiskovými archy jako limitem práce své. Ze
sbírky vidno, že svému předmětu věnoval se s láskou a porozuměním, a
bylo-li tomu tak, měla mu býti dána možnost, aby jednal podle svého
volného uvážení. Dobrá věc byla toho hodna. Avšak i tak nám sbírka
vypomůže, neboť speciálně v tomto oboru přišla velice vhod, soustře-
ďující všechny význačné zákony a nařízení této materie.

—á—

Výklad živnostenského řádu. — JUDr. Bohuš Procházk a. —
Právnícké a politické příručky, sv. 12. — Nákladem B. Kočího v Praze
I. — 16°. — Str. 248. — Kč 15,00. — Výklad Dra Procházký snaží se
populárním, jasným a přehledným způsobem vyložiti živnostenský řád.
Nemá ambicí vyšších, než věc vysvětliti. Proto mnohdy podává prostě
parafraovaný text zákona, jinde píše obsírněji, kde povaha věci to
vyžadovala. Svému úkolu vyhovuje dobře, ano doufáme, že i právníci
ex professo sáhnou rádi k této příručce, stejně jako bude dobrým rád-
cem živnostníkům a živnostenským společenstvům.

—á—

Předpisy trestního zákona i řádu rep. čsl. — Díl II. — Dr. Max
L e d e r e r. — A. Haase. — Praha 1923. 16°. — Str. 362. — Kč 36.—

Po roce vychází slíbený II. díl této sbírky. Kdežto díl prvý*) obsáhl materii vydanou do 30. června 1921, druhý díl časově pojal látku do 30. září 1922, a dále obsahuje jako díl III. různé předpisy, výnosy a nařízení presidenta republiky (amnestie) a ministra spravedlnosti od převratu do 30. září 1922. Rovněž do sbírky byly pojaty změny norem obsažených v I. díle, čímž oba díly tvoří jediný celek, podávající podrobně přehled trestních předpisů v republice vydaných. Sbírkou bude uvítána jmenovitě praktiky, kteří trpí velice roztržitostí právních norem. Rejstřík, ke sbírce připojený, snaží se uvést jednotlivé předpisy v organický celek a usnadnit orientaci.

—á—

Ludwig Fleischner: Berufswahl und Fachbildung. — Reichenberg 1923. Gebrüder Stiepel. 8°. Str. 28. Kč 8-00 (!). — Fleischnerova publikace zřejmě polemicky zladěná (patrně určená jen pro užší kruh) je zajímavá spleť nejrůznějších vývodů, jež nejsou sice nové, ale jejichž sestavami autor dospívá k důkazu nutnosti přeorientovati se ve studiu. Autor, který je velmi korektní v nazírání na naše národní poměry, nezná bohužel práci našich českých zejména Weignerových (o informační brožůře tohoto výborného zesnulého pracovníka stala se zmínka ve »Všehrdu« (II. 59), ani zařízení Pedologického ústavu města Prahy, nemluvě ani o poválečné činnosti pražské »Poradny pro volbu povolání« a psycho-technického oddělení při Masarykově Akademii práce, jakož i některých soukromých korporací, jako brněnského Sdružení pro výzkum dítěte. Jinak by nebylo možno, aby Liberec kladl na první místo ve výčtu těchto institutů. Fleischner opakuje starou devisu o nadprodukcii inteligence, která při nižším kursu duševní práce je špatně honorována a ubíjí se v úřadech. Ukazuje na příčiny: jednak jsou to mylné názory (německý kupec dává syna studovati, aby šel na kupectví, rakouský kupec dává ho na kupectví, že studovati nechce!), jednak ulehčení studia otevřelo brány živlům méně nadaným. Autor hlásá návrat k svobodným povoláním; názory lomí poučováním neuvědomělých a proto ostře odmítá provolání jednotlivých odvětví živnostenských o přeplněnosti (výborně tuto náladu fejttonisticky charakterisoval —ksg— v *Národ. L.* v jednom červnovém čísle), přival do nynějších škol, zadržuje zostřením podmínek studijních. Počítá i s momenty politickými, zejména národními. Fleischner je horlivým propagátorem »škol nadaných«, jež ovšem v nynější soustavě lze těžko obhájit. Své vývody zužitkoval ve stati o ženském studiu, v čemž možno mu dáti za pravdu, že ženě spíše svědčí zaměstnání v obchodě a v institucích sociálních. Ovšem to platí jen pro dobu přítomnou a pro naše země. Autor je si toho dobře vědom, uvádí také proto důvody pro i proti. Vůbec cena jeho práce nezáleží v polemické účinnosti, již podpírá i citáty presidenta Masaryka a ministra Bechyně, nýbrž v množství myšlenek porůznu nadhozených a dobrých námětů. Ča.

Universitní studium pražské. Informativní příručka. Vydal Universitní sbor při P. Ú. S. Čs. S. V Praze 1923. Str. 127. Kč 10.—. — Tato příručka je zcela jiného rázu než brožura vydaná 1916, která obsahovala většinou články informující o obsahu a systému studia na různých fakultách a málo údajů praktických. Redakce navého Un. st. ve snaze dáti abiturientům i posluchačům »průvodce stručného, střízlivého, čistě informativního«, přešla zas do extrému, že informace o obsahu studia, kterých zejména potřebuje abiturient při volbě oboru studia, vůbec vynechala. Slovem »informace« rozuměla jen pokyny týkající se zápisů, přednášek, zkoušek, ubytování, podpor atd. Tyto údaje jsou sebrány velice pečlivě. Rozhodně však by bylo značně prospělo, kdyby ke každé odborné části byl připojen aspoň takový článek, jaký jest krásný článek Kalabův v části právnické: Proč studujeme vědy právní. Zato však chybí právnické části údaje o vyhlídkách absolventů, na které v ostatních částech nebylo zapomenuto. Úprava knihy, až na obálku, není příliš pěkná.

*) Viz »Všehrd«, ročník III. str. 140.